

Hazret-i Ademin yaratılışı

Yalova'dan Kadir Başural: "İnsanlığın ilk yaratılış hadisesini biraz açıklar mısınız? Hazret-i Âdem nerede yaratıldı?"

İnsanlığın babası Hazret-i Âdem'in (as) yaratılışı, hiç şüphesiz Allah Teâlâ'nın kudretinin, ilminin, iradesinin, hayat ve saltanatının, kuvvet ve iktidarının—tâbir caizse—muhteşem bir gösterisidir. Toprak gibi kesif, yoğun, karanlıklı, hayatsız, ruhsuz bir madde alınıyor; kudret elinde yoğruluyor, yoğruluyor, eviriliyor, çevriliyor, şekil veriliyor, tanzim ediliyor, terkip ediliyor, tezyin ediliyor, süsleniyor, güzelleştiriliyor, biçim veriliyor, ruh veriliyor... Ve ortaya kâinatın meyvesi olan insan çıkıyor.

Bir ağaç ilk meyvesini nerede verir? İlk açan çiçek kendisine nerede karargâh kurar? Kadîr, Muktedir, Mürîd, Muhyî, Fettâh, Musavvir ve Müzeyyin isimleri nerede tecellî ederlerse, çiçek de oraya karargâh kurmaz mı? Ve hikmeti mucibince toprağa en yakın ve kudretin tecellîsine en evvel istihkak kazanmış, hayatın arşı olabilme niteliğini en evvel elde etmiş dalının ucunda açmaz mı? İlk çiçek, kudretin diğer tasarruflarının da habercisi olmaz mı?

İlk insan, ağacın ilk açan çiçeğinden farklı düşünülebilir mi? Ve ilk çiçek, "yaratılış yeri" bakımından diğer çiçeklerden ayrı ele alınabilir mi? Ağacın başlangıcından sonuna, her çiçeğe ve her meyveye aynı hayat, aynı kudret, aynı hikmet, aynı hilkat, aynı rahmet tecellî etmez mi? Yaratıcı Kudret her çiçeği, ilk çiçek kadar güzel, ilk çiçek kadar alımlı, ilk çiçek kadar gösterişli, ilk çiçek kadar ehemmiyetli yaratmaz mı? Zira neticede her çiçeği, aynı muhasebe ve muhakeme eleğinden geçirmeyecek mi? Her çiçeği Mahkeme-i Kübrâ'da ince bir imbikten süzmeyecek mi? İlk yaratılanla son yaratılan arasında ne fark var?

Toprak! Üstünde gezdiğimiz... İçine girip kaybolduğumuz... Kıyamet Günü sinesinden yeniden ihyâ ve inşâ ile çıkacağımız, içindeyken yeniden yaratılacağımız... Hilkatimizin hamuru. Varlığımızın mâyesi. Tevazuun şahikası. Şeytanı yakan öz!

Toprak tevazu ile yükseldi, ateşin üzerinde hâkimiyet kurdu. Ateş, alevleri ile gururlandı, kendisini ele avuca sığmaz sandı, alçaldı. Gururunun cezası olarak toprağın sinesine mahkûm oldu ve etkisiz kaldı. Ateşten yaratılan şeytanın, topraktan

ateşin öcünü alırcasına hased damarları kabarmıca, artık isyan ve tuğyan için başka bir sebebe gerek yoktu. İsyân için hased yeterliydi. Çünkü Hazret-i Âdem (as) topraktan yaratılmıştı.

Hayat ve ihya arşının toprak üstünde olduğunu beyan eden Bedüzzaman Hazretleri (ra), Allah'ın isimlerinin sayısız tecellî ve cilvelerine toprağın en yüksek bir âyine olduğunu, nurânî ve lâtîf bir şeyin âyinesi ne kadar kesîf olursa, o nisbette isimlerin cilvelerini cilâlî göstereceğini, meselâ hava âyinesinde güneşin yalnız zayıf bir ışığı; su âyinesinde ışığı ile birlikte güneş kendisi; ama kesîf olan toprak âyinesinde güneşin yedi rengi birden, çiçeklerin, bitkilerin, hayvanların ve tümüyle yeryüzünün üzerinde görüldüğünü; kulun, secde hâlinde toprağa koyduğu başı ile Rabbine en yakın olmasının sırrının da bu olduğunu, insanın topraktan geldiğinin ve toprağa dönmesinin, yani kabre girmesinin de hikmetinin bu olduğunu kaydeder.¹

Bedüzzaman, toprağın Allah'ın isimlerine ekseriyet itibarıyla mazhar olmaya en elverişli ve en liyakatli bir "arş" olduğunu beyan ederken, âdeta ilk insan Hazret-i Âdem'in (as) de arz üstünde, yani toprak üstünde yaratıldığı konusunda bize ipucu verir gibidir.

Merhum Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır da; "Ey Âdem! Sen ve eşin Cennet'te kal! Orada olandan istediğiniz gibi bol bol yiyiniz"² âyetinin tefsirinde, Hazret-i Âdem'in (as) yaratılışının yeryüzünde gerçekleştiğinde ittifak bulunduğunu kaydetmektedir.³

Nitekim "Ben arzda bir halife var edeceğim"⁴ âyet-i kerimesine dayanarak, yeryüzünün halifesinin "arzda" yaratılmış olduğunu söylemek de mümkündür.

Bu âyette insanoğlunun arzda hüküm süreceğinin kast edildiğine hükmedilerek, Hazret-i Âdem'in (as) yaratılışının arzdan başka bir yerde meydana geldiğine ihtimal vermek, tekellüflü ve gereksiz bir zorlama olur. Zaten böyle bir ihtimali haklı çıkaracak ortada delil de yoktur.

Fakat madem ki Hazret-i Âdem'in nerede yaratıldığı çok net ifadelerle bildirilmemiştir; bu meseleyi delilsiz biçimde tahminlere kurban ederek, belirli bir "mekân ve yer" üzerinde yoğunlaşmak yerine, doğrudan Allah'ın kudreti üzerinde yoğunlaşmak kulluğumuza ve Tevhid inancına daha uygun düşmektedir.

Hiç şüphesiz kudret ve irade Allah'ındır. Hüküm ve takdir Allah'ındır. Her nerede isterse kulunu orada yaratmaya kadirdir.

Dipnotlar:

- 1- Mesnevî-i Nûriye, S. 203
- 2- Bakara Sûresi, 2/35
- 3- Hak Dini K. Dili, 1/231
- 4- Bakara Sûresi, 2/30